

JĘZYK ANGIELSKI

Szkoła podstawowa

Zagadnienie metodyczne dla nauczycieli: Nauczanie słownictwa – wykorzystanie metody TPR oraz metody narracyjnej

Scenariusz lekcji 2

Joanna Stefańska

Cel autoobserwacji/obserwacji:

- nabywanie umiejętności analizowania lekcji z uwagi na podejście nauczyciela do nauczania słownictwa

Metoda reagowania całym ciałem (TPR)¹ powstała w latach 70. w USA. Jej twórcą był James Asher. Metoda ta opiera się na założeniu, że uczeniu się i trwałemu zapamiętywaniu nowego materiału językowego sprzyjają dwa rodzaje zachowania ucznia – milczące przysłuchiwanie się i ruch fizyczny związany z treścią przekazu. Nauczanie w tej metodzie polega na prostych poleceniach wydawanych przez nauczyciela w języku obcym. Polecenia te – których wykonanie demonstruje na początku nauczyciel, by wspomóc rozumienie – skonstruowane są tak, że można je wykonać bez słów. W każdym przypadku niezbędny jest ruch fizyczny i praca całym ciałem. Chodzi bowiem o zaktywizowanie całego mózgu: lewej półkuli odpowiedzialnej za język i prawej, odpowiedzialnej za ruch fizyczny. Asher oparł się na modelu interakcji: matka–dziecko, gdzie poznawanie języka ojczystego oznacza rozumienie i wykonywanie szeregu poleceń, zanim dziecko zacznie mówić. Mówimy tu o okresie inkubacji: uczący się zaczyna mówić, kiedy jest na to gotowy (tak jak dziecko). Metoda ta nie operuje podręcznikiem; wykorzystuje zestawy rekwizytowe, by za ich pomocą tworzyć pozaklasowe sytuacje, takie jak np. zakupy w sklepie czy pobyt na plaży.

Metoda ta jest dzisiaj chętnie stosowana szczególnie w nauczaniu poleceń, trybu rozkazującego (gramatyki i słownictwa w tym zakresie), znajduje swoje miejsce w nauczaniu na niższych poziomach języka, ale również w nauczaniu najmłodszych dzieci, które mają olbrzymią potrzebę ruchliwości; ich motoryczność pozwala na nieświadomione uczenie się wielu poleceń nauczyciela. TPR sprzyja uczeniu się/nauczaniu bezstresowemu, pozwala na relaks w czasie lekcji, pokonuje zahamowania i strach przed mówieniem, a także niewątpliwie uatrakcyjnia proces nauczania.

Wykorzystanie tekstów narracyjnych na etapie wczesnoszkolnym umożliwia dzieciom multisensoryczne przetwarzanie i zapamiętywanie informacji. Wykorzystanie elementów ruchowych aktywizuje w większym stopniu prawą półkulę mózgu, co przyczynia się do lepszego zapamiętania przekazywanych informacji.² Prezentacja tekstu nie powinna być zdominowana mediami, to treść ma znaczenie pierwszorzędne. Ilustracje i TPR wykorzystujemy do prezentacji kluczowego słownictwa oraz utrwalania poznanego języka.

Pytania do refleksji (dyskusji z nauczycielem obserwującym) po zakończonej lekcji

Nauczyciele stosują różne strategie, które mają pomóc uczniowi rozumienie znaczenia trudnych/nowych słów. Zastanów się, jakie argumenty przemawiają za ich stosowaniem.

1. Nauczanie wstępne (pre-teaching) nowego/trudnego słownictwa przed czytaniem tekstu czy uczenie nowych słów w trakcie pracy nad tekstem.
2. Listy słówek do zapamiętania czy uczenie poszczególnych słówek w kontekście.
3. Tłumaczenie znaczenia w języku docelowym (j. angielski) czy tłumaczenie na język ojczysty (j. polski).

Który sposób preferujesz? Który wydaje się skuteczniejszy? A jak Ty uczyłaś/uczyłeś się słówek? Czy to wpływa na sposób, w jaki uczysz swoich uczniów słownictwa?

¹ H. Komorowska, *Metodyka nauczania języków obcych*, Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2009.

² J. Iluk, *Jak uczyć małe dzieci języków obcych?*, Wydawnictwo Gnome, Katowice 2002.